

ชมชนก ทรงมิตร : พิธีรำผีของชาวไทยเชื้อสายมอญ : ความหมายและบทบาทในการสืบทอดทางวัฒนธรรม. (SPIRIT – DANCE RITUAL OF THE MON THAIS : SIGNIFICANCE AND ROLE IN CULTURAL TRANSMISSION) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร.ศิวพร ณ ถลาง, จำนวนหน้า 136 หน้า. ISBN 974-176-749-8.

170876

งานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลทางพิธีกรรมของชาวมอญที่มีการแสดงเป็นองค์ประกอบ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของหมู่บ้านเวชะราวที่อำเภอพระประแดง วิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆในพิธีรำผีที่แสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นมอญ รวมทั้งวิเคราะห์ความหมายและบทบาทของพิธีรำผีที่มีต่อชาวไทยเชื้อสายมอญ

ผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจุบันชาวมอญมีการติดต่อกับคนไทยมากขึ้น ทั้งในเรื่องการค้าขาย การศึกษา และการแต่งงานกับคนไทย ความเชื่อและพิธีกรรมอันสืบเนื่องมาจากการนับถือผีจึงลดบทบาทลง ยังคงเหลือแต่พิธีรำผีประจำหมู่บ้านที่จัดขึ้นในช่วงหลังสงกรานต์ของทุกปีเท่านั้นที่ยังสามารถทำให้เราเห็นร่องรอยของการนับถือผีบรรพบุรุษ และแสดงอัตลักษณ์ความเป็นมอญได้อย่างชัดเจน พิธีนี้จะใช้การรำสื่อความหมาย เช่น การรำของผู้รำถวายสื่อความหมายถึงการเชิญเจ้าพ่อเจ้าแม่รวมทั้งบริวารมาร่วมในพิธี และเพื่อแสดงความขอบคุณต่อเจ้าพ่อเจ้าแม่ ส่วนการรำของช่างทรงที่เสมือนเป็นตัวแทนของเจ้าพ่อเจ้าแม่สื่อความหมายถึง การที่ท่านจะอยู่คุ้มครองชาวบ้าน อวยพรให้ชาวบ้านมีความสุข และประสบความสำเร็จในอาชีพที่ทำอยู่ อัตลักษณ์ของชาวมอญที่สังเกตได้จากพิธีรำผี ได้แก่ ภาษามอญ ทำรำแบบมอญ การแต่งกายของผู้รำและผู้เข้าร่วมพิธี วงปีพาทย์มอญ อาหาร ธงตะขาบและธงรูปหงส์ที่ติดไว้รอบหมู่บ้าน ในวันพิธี บทบาทของพิธีรำผีที่มีต่อชาวไทยเชื้อสายมอญ คือ ช่วยสร้างสำนึกทางชาติพันธุ์เน้นความเชื่อในผีบรรพบุรุษเดียวกัน และแสดงความสัมพันธ์ของเครือญาติ พบว่ามีคนไทยเชื้อสายมอญมาร่วมในพิธีถึง 83% ซึ่งเป็นทั้งคนไทยเชื้อสายมอญในหมู่บ้านและคนที่มาจากจังหวัดอื่น ดังนั้น จึงนับได้ว่าพิธีรำผีมีบทบาทในการเป็นศูนย์รวมของคนไทยเชื้อสายมอญและมีบทบาทในการช่วยธำรงอัตลักษณ์ความเป็นมอญของคนไทยเชื้อสายมอญในประเทศไทย

ภาควิชา... ภาษาไทย...

สาขาวิชา...วรรณคดีไทย...

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อผู้วิจัย.....*ชมชนก ทรงมิตร*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ศิวพร ณ ถลาง*.....

4480116822 : MAJOR THAI

KEY WORD: MON / SPIRIT - DANCE / FOLKLORE / WEKHARAO / THAILAND

CHOMCHANOK SONGMITR : SPIRIT - DANCE RITUAL OF THE MON THAIS :
SIGNIFICANCE AND ROLE IN CULTURAL TRANSMISSION. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. SIRAPORN NATHALANG, 136 pp. ISBN 974-17-6749-8.

170876

The objective of this thesis is to collect data about the Mon rituals that have performance art as an essential element. The researcher collected field data about social environment and Mon culture in Wekharao Village in Phra Pradaeng District with the focus on the elements of the spirit-dance ritual which can be used to identify ethnic identity. The significance and the role of the spirit-dance ritual of the Mon-Thais are analyzed in their social content.

Since contemporary Mon people have more contact with Thai people in many ways such as by trading, by schooling or by intermarriage, the beliefs and the rituals concerning spirits have reduced their roles in Mon society. The researcher points out that only the ancestral spirit-dance ritual which is annually held after Songkran Festival still persists and still represents Mon ethnic identity. This ritual communicates that the spirit dancers dance to invite *Chao-Pho*, *Chao-Mae*, *Mon ancestral spirits*, and their attendants to be present in the ceremony and to accept the gratitude of the villagers, while the dance of *Chao-Pho* and *Chao-Mae* through the medium conveys the meaning that they will protect the villagers and wish them luck and success in work. The cultural identities of the Mons which can be seen in the spirit-dance ritual are as follows: the Mon language, the Mon-style of the dance movements, the costumes of dancers and participants, the Mon musical band, food, the flags and the flying *hongsa* emblem that are put up all around the village on that day. The spirit-dance ritual plays an important role to the Mon-Thais in many aspects. It confirms the Mon ethnic awareness ; it emphasizes the belief in the same Mon origin through the common Mon ancestors and the kinship relations. The study shows that 83% of the participants are Thais of Mon origin who are not only the villagers of Wekharao Village, but also those from other provinces. Therefore, the spirit-dance ritual plays an important role in uniting the Thais of Mon origin and in maintaining the Mon cultural identity.

Department : Thai

Field of study : Thai

Academic year 2004

Student's signature 

Advisor's signature..... 